

Visitasedrag 3.2.2019 Bodø Domkirke

Biskop i Sør Hålogaland Ann-Helen Fjeldstad Jusnes har denne uken vært på visitas i Bodø Domkirke menighet. Det er 10 år siden forrige visitas i menigheten, den gang ved biskop Tor B Jørgensen.

Forut for visitasen har menigheten sendt inn en visitasberetning som i en viss grad omhandler endringer i menigheten disse 10 årene, og som forteller om den aktivitet som har sitt utspring i Domkirken. Forut for visitasen har også domprost Elin Vangen hatt en kontorvisitas, og biskopen har hatt samtaler med ansatte. I etterkant av visitasen vil vi også ha et møte med alle prestene i Domprostiet, hvor utfordringene og arbeidet i Domkirken vil være hovedtema. Jeg har i min visitaspraksis ønsket å legge inn slike prestemøter, nettopp fordi alle prestene er ansatt i hele prostiet, og dermed har et forhold til alle menighetene i prostiet. Ikke minst er dette viktig nettopp i forhold til Domkirken, som i tillegg til å være menighetskirke også er prostiets hovedkirke med særskilte oppgaver på vegne av alle.

Domkirkens ansatte har laget et forslag til program for visitasen som viser bredden i menighetens oppgaver, og biskopens fastsatte program har i all hovedsak fulgt dette forslaget.

En bispevisitas er en rettslig og institusjonalisert ordning, og definerer det viktigste en biskop gjør i sin tjeneste. Visitasen skal «legge forholdene til rette for aktivt engasjement og stadig fornyelse av den evangelisk lutherske folkekirke i Norge», som det står i visitasreglementet. Formålet med visitasen er å støtte, inspirerer og veilede menigheter og ansatte og gjøre kirkens nærvær synlig i samfunnet.

Kirkefagsjef Torkel Irgens fra Sør-Hålogaland bispedømmekontor og domprost Elin Vangen har deltatt sammen med biskopen, og vi har møtt både ansatte, menighetsmedlemmer, råd og utvalg i menigheten disse dagene.

Dette visitasedraget skal oppsummere hva vi har opplevd, samt gi noen utfordringer til videre arbeid i Bodø Domkirke.

I visitasinberetningen blir det formulert hva de ansatte og menighetsrådet definerer som det som skal være Domkirkens oppgave. Jeg vil bruke noe av dette mønsteret som disposisjon for foredraget, og dele inn i hvilke områder Domkirken har sin egenart og sin oppgave.

1. Bodø Domkirke er en menighetskirke.

A Gudstjenestelivet

Dette vil alltid være det viktigste anliggende for en kirke. All annen virksomhet går ut fra at menigheten samles til gudstjeneste og at menighetsrådet har sin oppmerksomhet rettet mot det som kan vekke og nære det kristne liv i soknet, som det står i Kirkeloven om menighetsrådets virksomhet. Dette at mennesker kan komme til Domkirken og møte et aktivt menighetsliv vil alltid være kjernen i Domkirkens virksomhet. Derfor er det viktig at det feires gudstjenester hver søndag og de fleste helligdagene i Domkirken, og dette vil ligge i den nye forordningen fra biskopen. Gudstjenestene i vår kirke er offentlige, åpne og for alle, dette understreker at våre menigheter ikke er for noen spesielle grupper, ikke er en privat forsamling, men gjennom dåpen er vi alle likeverdige medlemmer av menigheten. Så også i Domkirken. Vi har møtt dedikerte ansatte og frivillige som har som mål å skape gudstjenester som er inkluderende, åpne og av høy kvalitet.

Det er 5 gudstjenestegrupper som har et både diakonalt og arrangementsmessig ansvar for gudstjenestene. Gjennom dåps og kirkevertordningen legges det vekt på at alle som kommer til gudstjenesten skal føle seg velkommen og sett. Ikke minst er det viktig å veilede dåpsfamiliene i situasjoner som ofte kan være stressende.

Gudstjenestegruppene samles en ukedag i forkant av gudstjenesten og samtaler både om oppgavene de skal ha og om bibeltekstene. Dette skaper et medansvar for gudstjenestene som er viktig. Utfordringen er nyrekruttering til disse gruppene, ikke minst med hensyn til spredning i alder. Her kan det være nødvendig å tenke utradisjonelt, og både inkludere konfirmantforeldre og dåpsforeldre f.eks. Det er bra at invitasjonen til å være med i disse gruppene er åpen, og står på informasjonen som gis til menigheten om gudstjenesten, det er med på å understreke det transparente i ordningen. Egentlig stiller jo både de som går ofte i gudstjenesten og de som kommer sjeldnere på lik linje, det er ingen som «eier gudstjenesten», og alle ordninger må ha dette som grunnverdi.

Det kirkemusikalske arbeidet som gjøres i Bodø Domkirke har meget høy kvalitet, både liturgisk og musikalsk. Det er ca 30 gudstjenester pr år hvor et av de 7 korene deltar, og slik blir den liturgiske dimensjon og salmesangen meget godt ivaretatt. Den gudstjenesteliturgi som en nå brukes er nøye utvalgt, og den viser seg slitesterk. Den er gjenkjennende og den åpner for det stedegne. Salmevalget er pedagogisk og musikalsk lagt opp, både i forhold til kirkeår og til

ønske om å ta vare på særlig den nordnorske salmeskatten og utvikle den. Gudstjenestene i Bodø Domkirke blir på denne måten til inspirasjon for hele bispedømmet.

Tre domkantorer utfyller hverandre på en god måte slik at de ulike sider ved musikken i gudstjenesten blir ivaretatt og utviklet. Under visitasen ble vi presentert et helt nytt forslag til plan for kirkemusikk, det er første gang slikt arbeid gjøres på en visitas, men ikke desto mere kan dette bli en god plan! Den oppsummerer det arbeidet som er i gang og begrunner de valg som er tatt.

Menighetsrådet og de ansatte har satt et ekstra fokus på hvordan barnefamilier kan inkluderes bedre i gudstjenestene. Her vil deltagelse av Sangskolens kor være en nøkkel, men også inkludering av trosopplærere og diakon i gudstjenesten vil være med på å fremme dette. Ikke minst er det vesentlig å inkludere dåpsfamiliene både i tekstlesning, og også oppfordre og legge til rette for at de kan delta i nattverden. Jeg vil påpeke at det er svært gledelig at menighetsrådet har satt dette på dagsorden, og jeg vil foreslå at dette tas opp som jevnlig tema i menighetsrådets møter.

Konfirmantundervisningens plassering på søndager fører til at konfirmantene er naturlige deltagere og ministranter i gudstjenestene, og det er positivt å se den trygghet som preger opplæringen av konfirmantene på dette området.

Sokneprest Kyrre Kolvik leder gudstjenestearbeidet på en god måte, både strategisk og liturgisk, og det er gode samarbeidsrutiner.

Det er svært viktig at det legges så mye arbeid ned i gudstjenestene.

B Dåp

Dåpen er en feiring av livet. I dåpen bæres vi fram for Gud, enten vi er små eller store. Livet i Guds hånd er også et liv i troens fellesskap.

Barnet bæres frem, nevnes med navn og er dagens midtpunkt. På denne dagen knyttes et nettverk rundt barnet. Faddere påtar seg ansvar for å følge det opp og lære det om den kristne tro. Menigheten tar imot et nytt medlem, og samtidig blir barnet også en del av den verdensvide kristne kirke.

Det er gledelig å se at domkirken har en stabil dåpsprosent, av de som blir født.

Samtidig ser vi en utvikling i vår kirke der flere, også av kirkens egne medlemmer, ikke velger dåp. Som foreldre tar vi hele tiden valg for våre barn.

I mange år har kirken fått fødselsmeldinger fra Folkeregisteret når medlemmer i Den norske kirke har fått barn. På den måten har det vært lett for menigheten å kontakte de nybakte foreldrene og invitere til dåp, og samtidig informere om kirkens tilbud til baby og småbarnsforeldre. Det er det nå slutt på.

Fra 1. oktober 2018 får ikke lenger kirken fødselsmeldinger fra Folkeregisteret når medlemmer i Den norske kirke har fått barn. Hvordan inviterer vi til dåp, når vi ikke lenger får fødselsmeldinger?

Vi må være bevisst på å bruke andre og kanskje nye kommunikasjonsformer. Her må kirka i Bodø, gjennom fellesrådet og kirkekontoret, jobbe sammen om å finne gode løsninger, og domprosten er allerede opptatt av dette spørsmålet.

Fokus på tilgjengelighet av dåp er sentralt, både for de nyfødte, for ungdom og konfirmanter, og for voksne. Flere menigheter har gode erfaringer med såkalt «drop-in» dåp. Det kan også minske det sosiale presset rundt dåpen.

Enda viktigere er det å løfte frem vår dåpsteologi, hvorfor døper vi? Hvordan kommunisere dåp?

Dåpen gir oss et hjem i den kristne kirke, fylt med nåde og kjærlighet. Dåpen er et satsningsområde for hele vår kirke.

C Trosopplæring

«På sammen måte som nyfødte må lære livet å kjenne, må de døpte lære å kjenne den troen de er døpte til, slik at de kan leve og vokse i den kristne tro».

Et av de beste kjennetegnene på trosopplæringsreformen, er at den stadig er i utvikling.

Bodø domkirke kom tidlig med i forsøks og utviklingsfasen av reformen, allerede i 2004, med prosjektet: «Barn i katedralen». Fra 2010 ble alle menighetene i domprostiet innfaset i reformen, og har utviklet lokale planer for trosopplæring for alle døpte fra 0-18 år. Det er store målsettinger for trosopplæringsarbeidet i vår kirke, og dette er et av kirkens hovedsatsningsområder:

Å bidra til en systematisk og sammenhengende trosopplæring som

- fremmer kristen tro, gir kjennskap til den treenige Gud, bidrar til livstolkning og livsmestring og utfordrer til engasjement og deltakelse i kirke og samfunnsliv, for alle døpte i alderen 0-18 år, uansett funksjonsevne.

Gjennom denne visitasen har vi fått være med på babysang. Et nyskapende arbeid som er en fin måte for foreldre å komme i kontakt med sin lokale kirke, og en viktig inngang til det videre trosopplæringsarbeidet.

Mer enn 130 barn og unge er med i de 7 korene i sangskolen, fra de yngste i barnegospelkoret til de eldste i ungdomskoret. Dette er et imponerende menighetsarbeid, med lange tradisjoner.

Sangskolens arbeid er en sentral del av trosopplæringsarbeidet i Bodø domkirke. Sangskolen er et rikt tverrfaglig arbeid som omfatter både trosopplæring, diakoni, kirkemusikk og gudstjenesteliv, og favner barn og unge fra hele byen. Under visitasen fikk vi bli kjent med den rykende ferske planen for kirkemusikk. Der heter det bl a: «Korene skaper tilhørighet til kirken, og gir rom for utvikling av egen tro».

Det er mye fokus på planer i vår kirke, både innen trosopplæring, diakoni, kirkemusikk og gudstjenesteliv. Det blir stadig viktigere å se disse planene i en helhetlig sammenheng, som en menighetsplan. Ingen planer er laget for planens skyld, men skal være et nyttig arbeidsredskap for de ansatte og menighetsrådet. De er en hjelp til å planlegge, gjennomføre, utvikle og rapportere på det arbeidet som skjer.

I en aktiv menighet med mange involverte, kommer det stadig nye medarbeidere inn i menighetsarbeidet. De kan enklere involveres, når de ser hva som er målet med arbeidet.

Biskopen sendte før jul, et brev til alle menighetene i bispedømmet, med en oppfordring til å gjennomgå de enkelte lokale trosopplæringsplaner, med et særlig fokus på realisme og innhold. Videre er det nødvendig å vurdere: hvem er det vi ikke når?

På det åpne møtet om «Barn og unges oppvekstvilkår», der tidligere barneombud Anne Lindboe var innleder, ble temaet: «utenforskap» løftet frem. Det er en stille, nesten usynlig, gruppe, som dessverre vokser i samfunnet. Her har vi som kirke en stor diakonal utfordring. Når vi ønsker arbeidet vårt skal være åpnet og inkluderende for alle.

Biskopen vil gi ros for at menigheten skaper en arena og møteplass der dette tema settes på dagsorden. Det er både viktig og naturlig at kirka er en samarbeidspartner og bidragsyter i dette arbeidet.

I møte med Bodø kommune fikk vi presentert en fersk kommunedelplan for tjenestene i Oppvekst og kulturavdelingen, men den gode tittelen: «Sammen om en god oppvekst. Kjærlighet, klokskap og kunnskap i praksis».

Det er flott å se det gode samarbeidet kirke og kommune har, også på dette området.

D Skole-kirke samarbeid

Det er et godt samarbeidet mellom kirke og skole, og kirke og barnehager, et samarbeid som omfatter både gudstjenester og besøk ved høytidene og besøk med ulike tema: kirkekunst, kristne symboler, kirkemusikk, arkitektur med mer. Her er det bygget opp gode tradisjoner og relasjoner over tid. Det er viktig å forankre dette gode samarbeidet i gjensidige avtaler. Det skaper trygghet for både skolen og kirken, i forhold til hvilke rammer og innhold som samarbeidet har. Det gjør det også både forutsigbart og enklere å gjennomføre når der kommer nye folk i både skole og barnehagene.

Historisk sett har det alltid vært et tett forhold mellom skole og kirke. Frem til siste del av 1900-tallet var skolen en viktig arena for kirkens dåpsopplæring, sammen med tradisjonsformidling i hjem og kirke. En av hovedgrunnene til at kirken har innført trosopplæringsreformen, er at skolens undervisning er endret. I dagens KRLE-fag får elevene kunnskap og kjennskap om kristendom og andre religioner, men ikke opplæring til tro og religiøs praksis. Det har kirken og den lokale menighet ansvar for gjennom det stedegne trosopplæringsarbeidet.

Skole-kirke samarbeidet er derfor ikke en del av trosopplæringen, men har likevel en stor verdi.

Dette samarbeidet er alltid på skolens premisser, og det skal ikke inngå i menighetens trosopplæringsplan. Når skolen underviser om religion er det på helt andre premisser enn kirken. Vi underviser og driver trosopplæring fordi vi vil forkynne og overbevise, skolens undervisning er ikke forkynnende.

Det er nødvendig at menighetsrådet og stab evaluerer og reviderer trosopplæringsplanen, også slik at skole-kirke samarbeidet ikke er en del av denne.

E Barneteologi.

En god frukt av trosopplæringsreformen, er at det stadig videreutvikles et fokus på religiøs læring og det vokser frem en barneteologi som handler om å gjøre

barn og unge til subjekt i det teologiske arbeidet. Det ser vi tydelig i sangskolens arbeid.

Det var et viktig signal, og et uttrykk for en god teologisk tenkning, når barnekroken «Oasen» ble flyttet frem i kirkerommet. Fra å være et enkelt bord med noen bøker og tegnesaker bakerst i kirkerommet, er det nå skapt et rom foran i kirken der de minste blir de første. Dette området kan med fordel utvikles videre. Flere menigheter har laget et eget «barne-alter», med et alterskap som åpner for tro og undring.

Lysgloben fremme i kirkerommet var sentral både når babysang foreldre og barnegospelfamiliene samlet seg i en ring rundt lyset, og tente lys. Lysgloben symboliserer på en særskilt måte at «Kristus er verdens lys», og den er et fint hjelpemiddel i trosopplæringen.

F Samarbeid mellom menighetene i Bodø.

BYnatt er et godt eksempel på samarbeid mellom menighetene i Bodø. Dette er en god arena for å bygge fellesskap. Mange av menighetene i Salten tar med seg sine konfirmanter til BYnatta. Det blir et viktig møtested også for ungdommer som i løpet av noen år, flytter til Bodø for å begynne på videregående skole.

Kirka skal være stolt over at det største rusfrie arrangementet for ungdom i byen, er det kirka i Bodø som arrangerer. Kirka i Bodø har en god visjon om å være «hellig og nær», for å være der folk er med sitt hellige budskap, gjennom gudstjenesteliv, diakoni, trosopplæring, kultur, og forvaltning av kirkelige tjenester.

G Diakoni

Bodø Domkirke som en menighetskirke fører også til det diakonale engasjement. Diakonien er både en del av gudstjenestefeiringen og en virkning av den. Når vi går ut av gudstjenesten med ordene om å «tjene Herren med glede» går vi ut i diakonien. Fra 1.1. 2019 er Solveig Seines ansatte som diakon i 60 % stilling, den resterende del av denne stillingen lyses ut i disse dager. Menigheten har utarbeidet en god plan for sitt diakonale arbeid. Diakon Solveig sier at det var godt å ha en slik plan når hun startet opp i arbeidet. Og det er nettopp det som er planens hensikt, den skal forankre arbeidet som gjøres i menighetsrådet, og være styringsgivende uansett hvem som er ansatt.

Vi har fått være med på flere diakonale tiltak under visitasen. Domkirken har regelmessige gudstjenester og besøk på Stadiontunet, i en turnus med Bodin menighet, og Sentrum sykehjem. Ansvaret for dette deles mellom diakon, prester og domkantor Brian Hepworth. At så mange ansatte er med på dette gir det en kvalitet og forutsigbarhet som er viktig, både for ansatte og brukere på institusjonene, og for den tjeneste som gis. Vi fikk være med på Sentrum sykehjem og se dette på nært hold.

Det ble ikke mulighet til å besøke «Trimmen» under visitasen, men dette besøket er planlagt i mars. Jeg har forstått at dette er et viktig fellesskapende arbeid, og det er mange pensjonister som deltar på dette.

Vi har også besøkt Hybelstua på Villa Vekst, tilbudet Bodø kommune har for hybelboende elever. Dette er et lavterskeltilbud som betyr mye for de som er unge og har flyttet hjemmefra, og ikke minst er det viktig at det en gang pr uke serveres et godt middagsmåltid. Den varme og interesse for ungdommene som preget dette arbeidet var meget tydelig, og samtalene med de unge ga tilbakemelding om at dette tilbudet satte de stor pris på. Huset som brukes til dette er den gamle presteboligen til Domkirken, og kirkefagsjef Torkel og familien var en av de siste prestene som bodde der.

Diakonien utføres på mange områder i menighetens arbeid. Jeg vil særlig trekke frem det diakonale arbeid som drives i korarbeidet og den åpne kirken. Domkantor Gro sa det slik: «Jeg passer alltid på å se alle kormedlemmene inn i øynene». Det å bli sett er så grunnleggende viktig for oss mennesker.

Domkantor Brian sier det samme når han har konserter og omvisning for gjester som kommer til kirken: «Å møte dem er så viktig.» Vi fikk være med på babysang og barnegospel, og også her er det omsorgen og respekten for de som kommer som gjennomsyrrer tilbudene. Trosopplærer Berit har dette med både i utvalg av innhold for samlingene og i møtene med de som er med.

Middagen for store og små er et meget godt diakonalt tiltak. Den hjemmelagde maten som daglig leder Line lager godt hjulpet av Britt Lillian Vangen Vikjord fra menighetsrådet, oser ikke bare av god matlukt, men også av omsorg, og i samtale med de som deltok på dette fikk vi tilbakemelding om at dette satte de stor pris på. Det legges mye arbeid ned i dette, men jeg tror at minnene om denne omsorgen er noe menneskene som møter det alltid vil ta med seg. Det sa for øvrig kormedlem Karoline Steinholt tydelig når hun deltok på panelsamtalen på debattkvelden om Barn og unges oppvekstsvilkår:

«Her møter jeg noen som bryr seg». Hun har 15 års erfaring fra kor i Domkirken. Bedre kan det ikke sies.

Også kirkekaffene etter gudstjenestene har et diakonalt potensiale. Kirkekaffesjangeren kan være vanskelig å få til på en god måte, ofte vil det være de som kjenner hverandre fra før som opplever fellesskapet der. Og i en Domkirke vil det ofte være deltagere som ikke blir faste gudstjenestegjengere. Det er viktig å tenke gjennom hva en vil med kirkekaffen, og finne strategier som ivaretar det store fellesskapet. Her vil diakonen og diakoniutvalget være særs viktige medspillere.

Bodø Domkirke ligger midt i byen, og de diakonale oppgaver finnes rett utenfor kirkedøra, og i arbeidet blant de som faller utenfor i samfunnet er samarbeidet med Kirkens Bymisjon nevnt spesielt i visitasberetningen. Biskopen vil utfordre til jevnlig samtaler med menighetsråd, diakon, diakoniutvalg og Kirkens Bymisjon om hvordan dette samarbeidet kan intensiveres.

Diakonene i Bodø har i mange år hatt et samarbeid i prosjektet «Diakoni i Bodø». Det er viktig å videreføre. De diakonale oppgavene i byen vil en med fordel kunne samarbeide med de andre menighetene om. Det gjelder både arbeid rettet mot flyktninger, inkludering av utviklingshemmede, rusforebyggende arbeid, ungdom m.m. Samarbeidsprosjektet «De utrolige» er her et godt eksempel. Det viktige er ikke hvilke menighet tiltakene går ut fra, men at de mennesker som trenger kirkens tilbud får dem.

Det legges mye arbeid ned i gravferdsarbeidet, både fra kantor og prest sin side. Nettopp begravelsene møter mennesker på ytterpunktet i livet, og det er helt vesentlig å se på arbeidet rundt begravelser som noe av det sentrale i kirkens virksomhet.

Bodø Domkirke er også grønn menighet. Miljøspørsmål og hvordan vi kan drive menigheten på en grønn måte og fokusere på dette både i gudstjenesteliv og trosopplæring er en viktig utfordring for en kirke som er samfunnsnær og kontekstuell.

H. Samisk kirkeliv

Sør Hålogaland bispedømme har ansvar for det lulesamiske forvaltningsområde i Den norske kirke. Bodø Domkirke har vært i forkant når det gjelder å inkludere det samiske språk i gudstjenestene. Det gjelder både bruk av liturgiske ledd på samisk og samisk kirkemusikk og salmer. Det vil også være viktig å kunne tilby materiell knyttet til dåp, trosopplæring og kirkelige handlinger på samisk, og ha

en tydelig bevissthet på dette i møte med mennesker som søker kirken. Samarbeidet i prostiet er her viktig, og domprosten legger til rette for opplæring og samtaler rundt dette. Det kan være en ide å se på muligheten til å lese bibelteksten på samisk på et utvalg av gudstjenestene, og ha noe samisk trosopplæringsmaterieell tilgjengelig i barneoasen.

2. Bodø Domkirke er en kulturkirke

Gjennom året er det 10.000 mennesker på gudstjeneste i Bodø Domkirke og 12.000 mennesker på konserter. Konsertene i Bodø Domkirke har et høyt profesjonelt nivå. Det er gode samarbeidsrelasjoner mellom profesjonelle aktører og korene i Domkirken, og det oppføres verk av høyeste klasse innen ulike sjangere. Det er også særdeles gode relasjoner mellom andre kultur- og kunstarenaer i Bodø, og det foregår fruktbart samarbeid. Både Orgelfestivalen (Bodø internasjonal orgelfestival) og Nordland Musikkfestuke favner vidt, og er på en måte veivisere for de øvrige samarbeidsprosjekter.

Kantorene har som tanke at Nordlands befolkning fortjener de store musikkverkene, og da må kirken ta ansvar for det. Kantor Øystein er diplomdirigent og besitter kompetanse på å dirigere svært store ensemble. Dette kommer Domkirken til gode.

Domkoret har tatt ansvar for å promotere nordnorske folketoner, komponister og nyere musikk. Fremførelsen av Herr Petters Lovsang i 1989 ble banebrytende både for bruken av kirkerommet, for mulighetsrommet og for omdømmet til Domkirken.

Luciakonsertene med Ungdomskoret og Sangskolen må nevnes spesielt. Disse konsertene har skapt nye tradisjoner for folk i byen, og dermed også skapt nytt innhold til adventtiden.

På mange måter var miljøet her langt forut for sin tid. Da Kirkemøtet i 2018 vedtok en ny kultursatsning, «Veivalg for Den norske kirkes kunst og kultursatsning (Kirkemøte 11/18), hadde Bodø Domkirke hatt det i mange år.

Under visitasen har vi fått oppleve en salmekveld med Domkoret og en orgelkonsert med kantor Brian. Begge deler forener det gudstjenestelige, troen og kulturen, og nettopp denne sammenhengen gjør kulturen i Domkirken så spesiell. Det er troen på en Gud som skaper gjennom det vi mennesker kan skape som er grunnlaget. Og utfra denne teologiske grunntanken er det ikke noe menneskelig som er Gud fremmed eller uviktig for kirken. Denne bevisstheten rundt kulturarbeidet i Domkirken gir det en egen kraft. Noen er

opptatt av at det er forskjell på de som går i kirken på konserter og de som går til gudstjenester. Jeg er mindre opptatt av det. Når folk oppsøker kirken til konsert kan det være noe som gir stor opplevelse, som skaper identitet og tilhørighet, som er ren skjønnhet, som viser hva mennesket kan skape og fylle oss med takknemlighet, eller det kan røske opp i forestillingene våre. Dette er det plass til i kirkens rom, dette må anerkjennes som trosuttrykk. Derfor er kultursatsningen i Domkirken etter mitt syn midt i kjernen av det vi som kirke er kalt til å gjøre: Skape hellige rom for vanlige mennesker. Skape og utvikle verden.

3. Bodø Domkirke er biskopens og bispedømmets kirke

Da Sør-Hålogaland bispedømme ble opprettet i 1952 ble Bodø stiftsby og sete for biskopen. Slik er det fortsatt. Biskopen, både som person og organ bruker Bodø Domkirke til sine arrangementer. Det gjelder særlig arrangement av nasjonal og regional karakter. Bispevigslinger foregår alltid i Domkirken, og jeg ser med glede tilbake på den gode vigslingsgudstjenesten Domkirkens og Bispekontorets ansatte la til rette for 3 år siden.

22. juli 2011 var det også naturlig å bruke Bodø Domkirke til regional markering av den nasjonale tragedien som hadde hendt. Når store nasjonale hendinger skjer vil det fortsatt, selv om vi ikke er statskirke lenger, være naturlig å bruke Domkirken til våre regionale markeringer. Det er også naturlig å bruke Domkirken for de fleste store markeringer knyttet til Sør-Hålogaland bispedømme, til stiftsmøter for ansatte, til jubileer, til nasjonale kirkelige organer som ønsker arrangement i vårt bispedømme osv.

Den nydelige bispestolen i Bodø Domkirke er en stol som understreker den nære sammenheng mellom biskopen og Domkirken. Det er derfor naturlig at biskopen deltar på høytidsgudstjeneste og gudstjenester med regionalt preg i Domkirken, dog etter turnus med domprosten som også har en spesiell tjeneste her. Jeg ser det også som viktig at markeringer i forhold til bispedømmerådet, både de politisk valgte og administrasjonen legges til Domkirken, og har luftet tanken om å presentere det nyvalgte bispedømmeråd fra 2020 på en markering nettopp i Domkirken. Prostemøtene bruker også Domkirken til sine gudstjenestelige formål.

Visitasen har vist at det er viktig med god planlegging på dette område, og det vil biskopen ta initiativ til, gjennom domprosten.

Biskopen og bispedømmerrådet er i vår kirkeordning selvstendige organ for hele bispedømmet, og etter biskopens syn er dette også et viktig anliggende å ta vare på.

4. Bodø Domkirke er en kirke i tiden

En nysatsning de siste årene er turisme og pilegrimsarbeid. Domkantor Brian har gjennom sine orgelkonserter, og tilrettelegging, gjort disse møtene både innholdsfulle og rike. Dette er pilegrimsarbeid på en ny måte, og det setter Domkirken inn i en global virkelighet.

Det gjør også de misjonsprosjektene menigheten har, et familie-utviklingsprosjekt i Thailand gjennom NMS og et skole og arbeidsforberedende arbeid som Misjonsalliansen driver i Equador. Det er en utfordring å aktualisere disse prosjektene i menighetens jevne liv, biskopen vil foreslå å ha disse prosjektene med i bønnene under alle gudstjenester, og knytte konfirmantarbeidet og trosopplæringsarbeidet opp mot disse. Biskopen vil også være opptatt av å legge noe av bispedømmets arbeid knyttet opp mot misjon og internasjonal diakoni til Domkirken. I tillegg har menigheten et godt innarbeidet opplegg rundt Kirkens Nødhjelps fasteaksjon og konfirmanter og foreldres deltagelse i dette.

Også gjennom korarbeidet møter menigheten den globale kirke. Både Domkoret og Ungdomskoret har erfaring med å reise på kor turne utenlands, og slik knytte kontakter med andre kirker og kirkesamfunn. Også ved gjensitt i Bodø Domkirke vil denne kontakten opprettholdes, både gjennom konsertvirksomheten og korarbeid. Denne internasjonale utvekslingen er av stor betydning. Både salmer og liturgi gir oss del i den verdensvide kirke.

Domkirken ligger strategisk til midt i byen, i et arkitektonisk og geografisk hele med Rådhuset. Dette signaliserer at Domkirken også er en kirke som samfunnsaktør. Gjennom kulturvirksomheten, men også gjennom foredrags og temakvelder, slik vi har sett det på visitasen, har Domkirken et potensiale til å gi en stemme til kirke og samfunn som en identitetsmarkør. Både temakvelden om kirke og kultur, og temakveld om barns og unges oppvekstvilkår, føyer seg inn i det som kan være en Domkirkes oppgave. Domprost Elin har vært pådriver til å starte det nye religionsdialogiske forum i Bodø. Dette forumet har som hensikt å bli kjent med ulike livs og trossamfunn i byen, og er en del av det viktige arbeidet hele kirken gjør på dette feltet.

I arbeidet knyttet til Domkirkens samfunnsmessige ansvar er det naturlig å samarbeide med Bodø kirkeakademi, slik det ble gjort i september 2018 under Kirkeuka for fred i Israel og Palestina. Også de faste gudstjenestene på Samefolkets dag 6 februar, og Messe for verdighet som er blitt arrangert flere ganger i Domkirken er uttrykk for det samfunnsmessige ansvaret.

Da Bodø Domkirke ble innviet i 1956 var det en kirke for fremtiden. Arkitektonisk og kunstnerisk bar den bud om en kirke som skulle være kulturåpen, som skulle forene kunst og kirke, som skulle stå i forhold til samfunnet. Kirken er full av kunst og kulturskatter som understreker dette, og som fortsatt har en sterk meningsbærende betydning for hva en kirke skal være. Kirken er også fredet av Riksantikvaren.

Selv om Domkirkebygget var fremtidsrettet for sin tid, er det i dag flere utfordringer knyttet til kirkehusets muligheter. Kontorlokalene for de ansatte er små, ineffektive og sanitærforholdene er langt fra tilfredsstillende. Kjøkkenet som brukes i mye av kirkens arbeid er for lite for et utadrettet menighetsarbeid. De mange korene i trenger øvingslokaler, trosopplæringsarbeidet trenger lokaler som kan brukes både for babysang og middag og samlinger for ulike årsklasser.

Toalettforhold knyttet til kirkerommet dekker ikke de behov som store gudstjenester og konserter avstedkommer.

Menighetsrådet og fellesrådet har derfor i flere år arbeidet med muligheter for renovering og utbygging av tilleggsarealene til selve kirkerommet. Det er fortsatt slik i vår kirke at det er det enkelte fellesråd som har ansvaret for den økonomiske utvikling av kirkene, og det er trolig at det er politisk vilje til det, slik at også den nye tros og livssynsloven som er på trappene vil fortsette dette ansvaret. Derfor er utbyggingen av Bodø domkirke avhengig av bevilgninger fra kommunen. Det er gledelig at Bodø kommune har bevilget midler til sammen 20 millioner for ytre vedlikehold i 2019. Menighetsrådet har ved hjelp av private sponsorer satt seg som mål å lage et forprosjekt for å utrede muligheter for utbygging. Biskopen ser det prisverdige i den innsats som legges ned i dette. Det er viktig å her arbeide tett opp mot Kirkelig fellesråd, de øvrige planer for utbygging av kirkene i Bodø, og ikke minst i forhold til Bodø og utviklingen av ny by, ny flyplass. Gjennom møte med kommunen møtte vi også ønsket om Bodø som europeisk kulturhovedstad. Nettopp i dette konseptet må det være viktig å peke på at en kulturhovedstad må ha en representativ domkirke.

Samlokalisering av bispedømmekontoret, Bodø Domkirkes kontorer og andre

kirkelige kontorer har vært nevnt i denne sammenheng. Biskopen og bispedømmerådet har et annet ansvar og oppgaver enn de lokale kirkelige råd, og i en tid med stort press på sentralisering av kirkelige organer er det svært viktig å fremheve selvstendigheten til bispedømmerådet som talsorgan for alle menighetene i bispedømmet. Dette vil også måtte synliggjøres i kontorutforming.

5. De kirkelige råd.

Menighetsrådet i Bodø Domkirke består av 8 personer i tillegg til sokneprestens som er biskopens representant i menighetsrådet. I tillegg er det 4 varamedlemmer. Nestleder i menighetsrådet er valgt som representant til Bodø kirkelige fellesråd og er leder der. Det er mange dedikerte medlemmer i menighetsrådet, og ved forrige valg var man opptatt av å få inn medlemmer som kunne bidra i prosessen med utbygging av Domkirken. Høsten 2019 skal det være nytt menighetsrådsvalg, og da er det viktig å både tenke kontinuitet og nytt. Selv om det er de ansatte som gjør mye av arbeidet i menigheten, må arbeidet være forankret i menighetsrådets vedtak og planer. Bare slik kan menighetens arbeid bli noe alle eier. I møte med menighetsrådet kom det frem at det er behov for å revitalisere planarbeidet, og også se på det konkrete arbeidet menighetsrådet er satt til å gjøre for å vekke og nære det kristelige liv i soknet. Menighetsrådet besitter mye kompetanse og omsorg for menigheten, dette er et godt utgangspunkt for arbeidet.

Forholdet mellom Kirkelig fellesråd og Bodø kommune er godt. Det er tjenesteytingsavtaler og budsjettmøter, og begge parter berømmer hverandre. Biskopen vil påpeke at det er viktig å ha avtalene med kommunen skriftlig, og at det er planlagt jevnlig møter. Disse møtene kan i tillegg til informasjon og budsjett, også gjerne inneholde samarbeidsfelt for kommune og kirke, f.eks. rusforebyggende arbeid, arbeid rettet mot flyktninger, barn og ungdom og ikke minst vil det nå være nødvendig å ha en åpen dialog om kirken plass i utviklingen av nye Bodø. Nettopp fordi det har vært gode forhold i skiftende politiske tider er det viktig å forankre dette samarbeidet for fremtiden.

Det må også fremheves at Bodø kommune bevilger raust til det kirkemusikalske arbeidet, både til Domkirkens musikkråd og Kirkemusikksenter Nord. Det er svært gledelig at Kirkemusikksenter Nord er fast inne på statsbudsjettet. Kirkemusikksenter Nord ønsker å være et ressurs og kompetansesenter for kirkemusikere og det kirkemusikalske arbeidet i hele Nord-Norge.

Det solide arbeidet fra Bodø kirkelig fellesråd over år for år forvalte kirkens drift og virksomhet er forbilledlig.

Den norske kirke er for tiden inne i store endringsprosesser. Den nye loven om tros og livssynssamfunn ventes vedtas av Stortinget i 2019. Helt avgjørende for kirkens organisering videre vil finansieringen av Den norske kirke være. Kirkemøte skal i 2019 vedta kirkeordning for Den norske kirke. Dette vil på sikt føre til endringer i hvordan Den norske kirke skal organiseres innad. Bodø kirkelige fellesråd er bispedømmets største fellesråd, og vil kunne være premissleverandør for hvordan arbeide med organiseringen fremover kan tenkes. Det er en stor utfordring i vårt bispedømme med små fellesråd og det blir viktig å arbeide med hvordan f. eks samarbeid mellom fellesråd kan organiseres. I en luthersk kirke er ikke kirkeordningen absolutt. Det skal være en ordnet tjeneste med ord og sakrament, og det allmenne prestedømmet står sterkt. Dette har i vår kirkeordning fått sin ordning i ledelse av kirken i et samspill mellom embete og råd. Avgjørelsene som skal tas på disse områdene må etter mitt syn ha som mål at vi fortsatt skal være en landsdekkende folkekirke med dåpen som medlemskriterie og den lokale geografiske gudstjenestefeirende menighet som utgangspunkt.

Utfordringer til oppfølging:

1. Menighetsråd og stab: evaluere og revidere trosopplæringsplanen.
2. Menighetsrådet: godkjenne forslag til kirkemusikkplan.
3. Menighetsråd og stab: Jevnlige og planlagte samtaler om menighetens arbeid, gudstjenester, dåp, trosopplæring, diakoni og kirkemusikk
4. Utarbeide samarbeidsavtaler med alle skolene, med fokus på rammer og innhold.
5. Rekruttering til gudstjenestegruppene.
6. Utvikling av «barne-oasen» til et barne-alter.
7. Revitalisere Grønn menighet i det konkrete menighetsarbeidet.
8. Kontinuerlig arbeid knyttet til synliggjøring og bruk av samisk i menighetens arbeid.
9. Videreutvikle samarbeidet med de andre menighetene i Bodø, særlig med fokus på barne og ungdomsarbeidet.
10. Biskopen: årlige Samarbeidsmøter mellom biskop/bispedømmeråd og Bodø domkirke, med et fokus på årsplan.
11. Integrering av misjonsarbeidet i trosopplæring og diakoniarbeidet.
12. Videreutvikling av mulighetene for utbygging.

Takk

Biskopen vil takke for gjestfrihet og tilrettelegging av visitasen i Bodø Domkirke. Visitasen har gitt meg innblikk i mere av Domkirkens arbeid og styrket relasjonene. Det er viktig. Det jeg er mest takknemlig for er den kjærlighet dere har til kirken og til tjenesten. Det gjelder både ansatte og frivillige. Det fører til at dere er opptatt av at det som skjer i Domkirken skal ha en slik kvalitet at det berører mennesker på dypet. Jeg synes det gjennomsyrer arbeidet her.

Jeg takker for disse dagene, ser frem til videre samarbeid og ønsker dere alle Guds velsignelse.

Bodø 3. februar 2019

Ann-Helen Fjeldstad Jusnes

Biskop i Sør-Hålogaland